

THE 13 IKARIM

י"ג עקרי אמונה של הרמב"ם

INTRODUCTION - PART 1

סמנר מדרשת רחל וחייה

Accompanying Text: Rambam's Introduction to Perek Chelek¹

A] Introduction

1. The first [person] to begin positing principles and foundations of the Divine Torah was Maimonides, in his commentary to *Perek Helek* of Tractate Sanhedrin of the Mishnah, "All Israel have a portion in the World to Come"

²Abarbanel - Rosh Amanah Ch. 1

2.

והנה הארכתי הדברים מאד, ויצאתי מענין חבורי, אבל עשיתי זה למה שראיתי בו תועלת באמונה, לפי שקבצתי לה דברים רבים מועילים, מפני רבים בחבורים גדולים. ולכן הצלח בהם, ונזר על דברי אלה פעמים רבות, והתבוננן בהם התבוננות טובה. ואם ישיא לבדו כי השגת עניניו מפעם אחת או מעשר - הרי ה' יודע שהשיא על שקר. ואל תמהר בו, לפי שאני לא חברתיו איד שהודמו, אלא אחר התבוננות וישוב הדעת, ועיון בדעות נכונות ובלתי נכונות, והשגת מה שצריך שיאמן מהו, והקצאת ראיה בטענות והוכחות על כל ענין וענין. ומה' אשאל להנחותני בדרך אמת⁷⁸. ואשוב לענין הפרק.

הקדמת הרמבם לפרק חלק ע' קמו "והנה הארכתי בדרך אמת"

B] What are the 13 Ikarim

1. G-d is the Creator and Ruler of all things
2. Unity of G-d
3. Incorporeality of G-d
4. G-d is beyond time
5. One may pray only to G-d
6. All the words of the prophets are true
7. The prophecy of Moses is absolutely true
8. The entire Torah was given to Moses
9. The Torah will not be changed
10. G-d knows all of man's deeds and thoughts
11. Reward and punishment for keeping the mitzvot
12. The coming of Mashiach
13. The Resurrection of the Dead

The precise wording of the Rambam will be looked at in detail for each ikar.

1. Translated into modern Hebrew by Rav Yitzchak Shilat (Ma'aleh Adumim 5756)
 2. All English translations of Rosh Amanah are from the translation by Menachem Kellner - *Principles of Faith - Rosh Amanah*.
 Littman (2004) http://www.amazon.com/Principles-Faith-Amanah-Isaac-Abravanel/dp/1904113133/ref=sr_1_1?ie=UTF8&qid=1313678559&sr=8-1

C] Where did the Rambam write them

- *Commentary on the Mishna - Introduction to the 10th Perek (Chelek) of Sanhedrin - Primary enumeration of 13 Ikarim*
- *Mishneh Torah*
 - *Hilchot Teshuva 3:6-8 - summary list of the Ikarim*
 - *Hilchot Yesodei HaTorah Chapter 1 - Ikarim 1-4*
 - *Hilchot Avodah Zara 2:1 - Ikar 5*
 - *Hilchot Yesodei HaTorah Chapters 7,8,9 - Ikarim 6-9*
 - *Hilchot Teshuva Chapters 7,8,9 - Ikarim 10-12*
- *Sefer Hamitzvot³ - P1 (Ikar 1), P2 (Ikar 2), N10 (Ikar 5), P172 (Ikar 6)*
- *Moreh Nevuchim I:35 (some Ikarim)*
- *Treatise on the Resurrection of the Dead - Ikar 13*

D] When did the Rambam write them

- *Commentary on the Mishna - 1168 (age 30)*
- *Mishneh Torah - 1177 (age 39)*
- *Moreh Nevuchim - 1191 (age 53)*
- *Treatise on the Resurrection of the Dead - 1191 (age 53)*

The Rambam reiterates the Ikar consistently through his works and also consistently updated his wording of the Ikarim in the Introduction to the Mishna. (At one stage he cross-refers in the Ikarim to the Moreh Nevuchim which he wrote towards the end of his life). Almost all authorities therefore state with confidence that he maintained his position on them. However note Rav Goren's unusual (unique?) position (see later sheet for full source) that the Rambam in fact changed his position by the time he wrote the Mishne Torah

E] A few words on translations

The Ikarim, together with the entire Commentary on the Mishna (Kitab al-Siraj) were written in the Judeo-Arabic language in Hebrew characters so as to make them maximally accessible to the Jewish masses of the time. Given the limited knowledge almost all 21 Century Jews have of this language, almost everyone today learns the Ikarim in translation. The principal translations are as follows:-

Classic Mediaeval Translations into Hebrew

- R. Shlomo ben Yosef ibn Yaakov of Saragossa*
- R. Shmuel Ibn Tibbon (1150-1230 - Provence)*
- R. Yehudah al-Harizi (1165-1225 - Spain/Mid-East)*
- Abarbanel in Rosh Amanah (1437-1508 - Spain, Portugal, Italy)*

Modern Translations into Hebrew

- Rav Yosef Kapach (1917-2000 - Yemen/Israel)*
- Rav Yitzchak Shilat (contemp) - Israel*

Every translation is a commentary. In a text like the 13 Ikarim which seeks to define membership of the Jewish people, the words are critical. If we are using an English translation, there are thus two levels of removal from the Arabic original. One classical example is whether the Rambam's Arabic was meant to convey the Hebrew expression 'Emunah' and, if so, how are we to express that in English.

3. P = Positive mitzvah; N = Negative mitzvah

F] Why 13?

3. בכמה דברים קדושים מצינו מספר הזה י"ג - כגון י"ג מדותיו של הקב"ה וי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם גם הרמב"ם הניח עיקרים כמנין זה

מהרש"א חידושי אגדות מסכת נדרים דף מא עמוד א

The Maharsha comments here that the number 13 is associated with many connections of kedusha - 13 attributes of Hashem, 13 middot to 'darshen' the Torah, 13 Ikarim. Perhaps the association is with da'at - understanding which comes at 13 for men. (Women have a 'binah yeteirah' which accelerates their understanding to 12)

4. ומצאתי תפילה ישנה מיוסדת בשם 'טביומי', זה נוסחה: 'יהי רצון מלפניך השם, המקודש שלש עשרה, למען אברהם ויצחק הראשונים בבריתות שלש עשרה, ולמען יעקב איש תם וצאצאיו שלש עשרה, תחנני עם מקיימי תורתך הנדרשת במדות שלש עשרה, וברכני לדבק לשמרני ממקרה, ולא ימנעו ממני מדותיך השלש עשרה, והאר פניך אלי, והוציא שכלי לפועל תורה ותחנני, ואדעך בשם עם יושר עיקרם שלש עשרה, ותשא זיו שכינתך אלי, ועלי תשרה, ותשים לי שלום מהמונעים באלו השלש עשרה'

של"ה שער האותיות אות אל"ף - אמת ואמונה-מד

The Shel'ah refers to an ancient tefillah dating back to Chazal which links all of these 13's together. According to this, the concept of 13 Ikarim seems to have predated the Rambam considerably

5. Were it not for the dependence upon the verses, the number [of principles] would be smaller or greater [than 13]; for, if we counted [only] the fundamental principles we would have only three principles, while if we counted the sub-principles there would be more than 13

Rashbatz Ohev Mishpat 14a⁴

We will see that both the Rashbatz and R' Yosef Albo tie the Rambam's 13 Ikarim to the 3 central principles (Avot). The actual number 13 (which includes the 'sub-principles' - Toladot) was arrived at by the Rambam since these are the ones which have Torah verses to back them up

G] Versions of the Ikarim

The 13 Ikarim were accepted by many subsequent authorities as the definitive position of the Rambam's dogma. The average Jew connected to them most through the many piyutim⁵ composed to liturgise them. The two most famous today are:- (a) The 'Ani Ma'amins standardly printed in the Siddur; and (b) The hymn Yigdal;

G1] The 13 Ani Ma'aminim

It is not know for sure who wrote this formulation based on the Rambam's Ikarim. The Torah Temima, Rav Baruch Epstein (1860-1942) writes in his commentary on the siddur that the Rambam himself wrote these. They first appear however in the 16th Century and it is safe to assume that the Rambam did not see or write them. They are however now printed in almost every siddur (usually after Shacharit). Rav Yaakov Emden (1697-1776) writes in his siddur that a G-d-fearing person should recite these every day with kavana!

4. translation M. Kellner

5. At least 94 medieval poems have the 13 Ikarim as their subject - Israel Davidson, *Ozar ha-Shirah ve-ha-Piyut, IV* (New York 1933), 493

שלשה עשר עיקרים

102

- א אני מאמין באמונה שלמה, שהבורא יתברך שמו הוא בורא ומנהיג לכל הבריואים, והוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים:
- ב אני מאמין באמונה שלמה, שהבורא יתברך שמו הוא יחיד ואין תיודות קמוהו בשום פנים והוא לבדו אלהינו הנה הנה ונהה:
- ג אני מאמין באמונה שלמה, שהבורא יתברך שמו אינו גוף, ולא ישיגוהו משיגי הגוף, ואין לו שום דמיון כלל:
- ד אני מאמין באמונה שלמה, שהבורא יתברך שמו הוא ראשון והוא אחרון:
- ה אני מאמין באמונה שלמה, שהבורא יתברך שמו לו לבדו נאי להתפלל ואין נאי להתפלל לזולתו:
- ו אני מאמין באמונה שלמה, שכל דברי נביאים אמת:
- ז אני מאמין באמונה שלמה, שנבואת משה רבינו עליו השלום היתה אמתית, ושהוא הנה אב לנביאים לקודמים לפניו ולבאים אחריו:
- ח אני מאמין באמונה שלמה, שכל התורה המצוה עמה בדינו היא הנתונה למשה רבינו עליו השלום:
- ט אני מאמין באמונה שלמה, שזאת התורה לא תהא מהלפת, ולא תהא תורה אחרת מאת הבורא יתברך שמו:
- י אני מאמין באמונה שלמה, שהבורא יתברך שמו יודע כל מעשה בני אדם וכל מחשבותם, שנאמר, היוצר יחד לבם המבין אל-כל מעשיהם:
- יא אני מאמין באמונה שלמה, שהבורא יתברך שמו גומל טוב לשומרי מצותיו ומעניש לעוברי מצותיו:
- יב אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח ואף על פי שיתמהמה עם בליה אהבה לו בכל יום שייבא:
- יג אני מאמין באמונה שלמה, שתהיה תחת המים בעת שייעלה רצון מאת הבורא יתברך שמו ויתעלה זכרו לעד ולנצח ונצחים:

1. I believe with perfect faith that **G-d is the Creator and Ruler of all things**. He alone has made, does make, and will make all things.
2. I believe with perfect faith that **G-d is One**. There is no unity that is in any way like His. He alone is our G-d - He was, He is, and He will be.
3. I believe with perfect faith that **G-d does not have a body**. physical concepts do not apply to Him. There is nothing whatsoever that resembles Him at all.
4. I believe with perfect faith that **G-d is first and last**.
5. I believe with perfect faith that it is only proper to **pray to G-d**. One may not pray to anyone or anything else.
6. I believe with perfect faith that all the words of the **prophets are true**.
7. I believe with perfect faith that the **prophecy of Moses** is absolutely true. He was the **chief of all prophets**, both before and after Him.
8. I believe with perfect faith that the **entire Torah** that we now have is that which **was given to Moses**.
9. I believe with perfect faith that this **Torah will not be changed**, and that there will never be another given by G-d.
10. I believe with perfect faith that **G-d knows all of man's deeds and thoughts**. It is thus written (Psalm 33:15), "He has molded every heart together, He understands what each one does."
11. I believe with perfect faith that **G-d rewards** those who keep His commandments, **and punishes** those who transgress them.
12. I believe with perfect faith in the **coming of the Messiah**. How long it takes, I will await His coming every day.
13. I believe with perfect faith that the **dead will be brought back to life** when G-d wills it to happen

Note that there are important differences between the Nuschaot of the Ani Ma'amins. The Sefardi Nusach has a slightly different order - Ikar 6 is Hashem's omniscience as opposed to ikar 10 in the Ashkenazi version. It is also more truncated:-

6. הרי אני מאמין באמונה שלמה בשלש עשרה עקרים של התורה הקדושה: א. שהקדוש ברוך הוא מצוי ומשגיח. ב. והוא אחד. ג. ואין לו גוף ואין לו דמות הגוף. ד. ושהוא קדמון לכל קדומים. ה. ואין עבודה לזולתו. ו. ויודע מחשבות בני אדם. ז. ונבואת משה רבנו עליו השלום אמת. ח. ושהוא אדון לכל הנביאים. ט. ושהתורה נתונה מן השמים. י. ושללא תשתנה בשום זמן, חס ושלום. יא. ושהקדוש ברוך הוא מעניש לרשעים ומשלים שכר טוב לצדיקים. יב. ושיבוא מלך המשיח. יג. ושהמתים עתידים להחיות. יהי רצון מלפניך ה' אלהינו ואלהי אבותינו שתכונן יצרנו לעבודתך כל ימי חינו תמיד, אמן כן יהי רצון:

סדר תפלה - נוסח ספרדי - סדר תפילת שחרית (המשך)

Compare for instance the ikarim on Torah min haShamayim:-

נוסח ספרדי: ושהתורה נתונה מן השמים

נוסח אשכנז: אני מאמין באמונה שלמה. שכל התורה המצויה עתה בגדינו היא הנתונה למשה רבנו עליו השלום:

The different theological implications of the 2 versions are potentially very significant⁶

G2] Yigdal

It is not known for sure who composed Yigdal. Some attribute it to the paytan R. Daniel ben Yehudah who lived in Italy in the late 1300s. One opinion (quoted by R. Yaakov Emden in his Siddur) even attributes authorship to the Rambam himself, although this is considered doubtful.

(Interestingly, the verse in Yigdal dealing with Torah min haShamayim is much closer to the Sefardi than the Ashkenazi version of the Ani Ma'amin)

יגדל

אלהים חי וישתבחה, נמצא ואין עת אל מציאותו.
 אחד ואין יחיד כיהודו, נעלם וגם אין סוף לאחדותו.
 אין לו דמות הגוף ואינו גוף, לא נערך אליו קדשותו.
 קדמון לכל דבר אשר נברא, ראשון ואין ראשית לראשיתו.
 הנו אדון עולם, וכל נוצר יורה גדלתו ומלכותו.
 שפע נבואתו נתנו אל-אנשי סגלתו ותפארתו.
 לא קם בישראל כמשה עוד נביא ומביט את תמונתו.
 תורת אמת נתן לעמו אל על יד נביאו נאמן ביתו.
 לא יחליף האל ולא ימיר דתו לעולמים לזולתו.
 צופה ויודע סתרינו, מביט לסוף דבר בקדמתו.
 גומל לאיש חסד במפעלו, נותן לרשע רע כרשתו.
 ישלח לקץ ימין משיחנו לפדות מחבי קץ ושועתו.
 מתים יחיה אל ברב חסדו, ברוך עדי עד שם תהלתו.

GREAT

is the living God and praised.
 He exists, and His existence is beyond time.
 He is One, and there is no unity like His.
 Unfathomable, His oneness is infinite.
 He has neither bodily form nor substance;
 His holiness is beyond compare.
 He preceded all that was created.
 He was first: there was no beginning to His beginning.
 Behold He is Master of the Universe; and every creature shows His greatness and majesty.
 The rich flow of His prophecy He gave to His treasured people in whom He gloried.
 Never in Israel has there arisen another like Moses, a prophet who beheld God's image.
 God gave His people a Torah of truth by the hand of His prophet, most faithful of His House.
 God will not alter or change His law for any other, for eternity.
 He sees and knows our secret thoughts; as soon as something is begun, He foresees its end.
 He rewards people with loving-kindness according to their deeds; He punishes the wicked according to his wickedness.
 At the end of days He will send our Messiah to redeem those who await His final salvation.
 God will revive the dead in His great loving-kindness.
 Blessed for evermore is His glorious name!

6. I am grateful to my friend Rabbi David Sedley for pointing this out in a shiur - <http://rabbisedley.blogspot.com/2011/07/torah-from-sinai.html>